

Me sanomme, että Suomi on **hyvinvointivaltio**. Ihmisillä on perusasiat hyvin. Heillä on esimerkiksi rahaa asuntoon, ruokaan jne. **Sairas** ihminen voi mennä **terveysasemalle** tai sairaalaan. Kaikki lapset menevät peruskouluun. Vanha ihminen saa **eläkettä**. **Työtön** saa **työttömyysturvaa**. Valtio ja kunta maksavat ne **verorahoilla**.

Kela eli Kansaneläkelaitos maksaa sosiaaliturvan. Toimistoja on yli 250 ympäri Suomea.

Kelan sosiaaliturvaa on esimerkiksi:

◆	Kansaneläke. Se on peruseläke, jonka vanha ihminen saa.
◆	Perhe-eläke. Se on eläke, kun isä tai/ja äiti kuolee.
◆	Sairauspäiväraha. Kun ihminen on sairas, eikä voi mennä työhön, hän saa sairauspäivärahaa. Kun äiti saa lapsen, hän saa äitiysrahaa.
◆	Työttömyysturva. Se on raha, jonka työtön ihminen saa.
◆	Lapsilisä. Vanhemmat saavat rahaa, kun heillä on lapsi. Lapsilisä loppuu, kun lapsi on 17-vuotias. Jos isä tai äiti on kotona alle 3-vuotiaan lapsen kanssa, hän voi saada kotihoidontukea.
◆	Asumistuki. Raha, jonka voi saada asuntoa varten.
◆	Opintotuki. Raha, jonka voi saada opiskelua varten.

Sosiaaliturvaa voi saada ihminen, joka asuu Suomessa. Jos maahanmuuttaja hakee sosiaaliturvaa, hänellä täytyy olla **vähintään** vuoden **oleskelulupa**.

Maahanmuuttajan täytyy **ilmoittaa väestörekisteriin henkilötiedot**.

Väestörekisterissä on myös kaikkien suomalaisten henkilötiedot. Sen jälkeen hänen täytyy mennä Kelaan ja **täyttää lomake**. Jos Kela **hyväksyy** hänet rekisteriin, hän saa Kela-kortin, jossa on **sosiaaliturvatunnus**. Kaikilla on oma sosiaaliturvatunnus.

Kun ihminen muuttaa pois Suomesta, hän ei saa Kelan sosiaaliturvaa Suomesta. Hänen täytyy ilmoittaa asia Kelaan ja antaa Kela-kortti takaisin.

Sanasto:

1. Kela, Kansaneläkelaitos
2. hyvinvointivaltio (maa, jossa ihmisillä on perusasiat hyvin)
3. sairas <-> terve
4. terveysasema, terveyskeskus
5. peruskoulu (koulu, jossa lapsi on noin 7-16-vuotiaana)
6. eläke (raha, jonka esimerkiksi vanha ihminen saa, kun hän ei voi tehdä työtä)
7. työtön (ihminen, jolla ei ole työtä)
8. työttömyysturva (raha, jonka työtön saa)
9. veroraha (raha, jonka valtio ja kunta ottaa ihmisiltä)
10. sosiaaliturva (raha, jonka esimerkiksi työtön ihminen saa)
11. kansaneläke (peruseläke, jonka kaikki ihmiset vanhana saavat)
12. kuolla, saada surmansa <-> elää
13. sairauspäiväraha (raha, jonka sairas ihminen saa)
14. äitiysraha (raha, jonka äiti saa)
15. lapsilisä (raha, jonka vanhemmat saavat alle 17-vuotiaasta lapsesta)
16. kotihoidontuki (raha, jonka isä tai äiti saa, kun hän on kotona alle 3-vuotiaa lapsen kanssa)
17. asumistuki (raha asumista varten)
18. opintotuki (raha, jonka opiskelija saa)
19. vähintään <-> enintään
20. oleskelulupa (lupa asua Suomessa)
21. ilmoittaa, tehdä ilmoitus (lyhyt tiedonanto)
22. väestörekisteri (rekisteri, jossa on kaikki Suomessa asuvat ihmiset)
23. henkilötiedot (ihmisen tärkeät asiat, esimerkiksi nimi, osoite, puhelinnumero)
24. täyttää (kirjoittaa paperiin)
25. lomake, kaavake (virallinen paperi)
26. hyväksyä (antaa lupa; sanoa kyllä)
27. sosiaaliturvatunnus (syntymäaika ja tunnus; jokaisella ihmisellä on oma numero Kela-kortissa)

Vastaa:

1. Mitä tarkoittaa hyvinvointivaltio?
2. Mikä Kela on?
3. Mikä on lapsilisä?
4. Milloin maahanmuuttaja voi saada sosiaaliturvaa?
5. Missä sinä tarvitset sosiaaliturvatunnusta?
6. Onko Suomi sinun mielestäsi hyvinvointivaltio? Miksi?